

Zprávy, informace, oznámení

Kandidátní listina

pro volby do Akademického senátu Univerzity Palackého v Olomouci konané dne 20. dubna 1999

- a) pedagogická část:
1. RNDr. Ladislav Bank (FTK) 13. 5. 1940
 2. PhDr. Vojtěch Cekota (CMTF) 5. 11. 1930
 3. Mgr. Michal Černý (PF) 6. 4. 1973
 4. doc. MUDr. Michael Dlouhý, CSc. (LF) 4. 10. 1947
 5. doc. MUDr. Květoslava Dostálová, CSc. (LF) 7. 5. 1936
 6. prof. MUDr. Miroslav Eber, CSc. (LF) 6. 6. 1939
 7. doc. Ingeborg Fialová, Dr. (FF) 17. 11. 1961
 8. doc. ing. Helena Fingerová, CSc. (LF) 8. 8. 1940
 9. JUDr. Dalimila Gadasová, Dr. (PF) 26. 1. 1952
 10. MUDr. Adolf Gryga, CSc. (LF) 25. 8. 1950
 11. doc. ing. Jan Hálek, CSc. (LF) 24. 4. 1943
 12. MUDr. Zdeněk Hložek (LF) 12. 2. 1953
 13. doc. RNDr. Richard Horák, CSc. (PrF) 6. 12. 1942
 14. Dr. Miroslav Chráska, ml. (PdF) 8. 1. 1967
 15. RNDr. Miroslav Janura, Dr. (FTK) 14. 7. 1957
 16. RNDr. Marek Jukl, PhD (PrF) 10. 3. 1969
 17. doc. PhDr. Josef Konečný, CSc. (PdF) 7. 8. 1945
 18. Mgr. Richard Kula (FF) 1. 4. 1971
 19. RNDr. Jaroslav Kvapil, CSc. (PrF) 5. 10. 1943
 20. Mgr. Josef Kořenek (CMTF) 23. 7. 1969
 21. PaedDr. Libuše Ludíková, CSc. (PdF) 19. 11. 1957
 22. doc. MUDr. Jiří Luža, CSc. (LF) 3. 7. 1936
 23. prof. MUDr. Václav Lichnovský, DrSc. (LF) 26. 9. 1941
 24. ThLic. Richard Machan (CMTF) 17. 9. 1964
 25. prof. PhDr. Jaroslav Macháček, CSc. (FF) 15. 11. 1929
 26. Mgr. Michal Malacka (PF) 8. 6. 1973
 27. PhDr. Ferdinand Mazal, CSc. (FTK) 22. 7. 1948

28. RNDr. Jiří Mazura (PrF) 8. 7. 1950
29. doc. PhDr. Jiří Musil (CMTF) 26. 11. 1941
30. RNDr. Milan Navrátil, CSc. (PrF) 13. 11. 1955
31. doc. PhDr. Bohumil Novák, CSc. (PdF) 15. 1. 1949
32. Mgr. Šárka Nováková (PF) 28. 2. 1974
33. MUDr. Milan Petr (FTK) 13. 4. 1944
34. prof. MUDr. Josef Petřek, CSc. (LF) 6. 1. 1937
35. doc. RNDr. Aloisie Pouličková, CSc. (PrF) 22. 7. 1961
36. doc. Dana Puchnarová, ak. mal. (PdF) 22. 1. 1938
37. doc. RNDr. Jarmila Riegerová, CSc. (FTK) 11. 10. 1943
38. doc. MUDr. Richard Reif, CSc. (LF) 6. 9. 1939
39. PaedDr. Pavel Režný (PdF) 19. 11. 1959
40. Mgr. Jan Slavotínek (PdF) 10. 1. 1951
41. PhDr. Jan Schneider (FF) 23. 9. 1959
42. RNDr. Václav Šnašel, CSc. (PrF) 2. 8. 1957
43. doc. MUDr. Alena Šantavá, CSc. (LF) 6. 1. 1946
44. doc. PhDr. Jiří Štefanides (FF) 31. 5. 1949
45. Dr. PaedDr. Vlastimil Štekr (FTK) 14. 9. 1935
46. MVDr. Emil Tkadlec, CSc. (PrF) 23. 7. 1956
47. doc. PhDr. Dušan Tomajko, CSc. (FTK) 22. 2. 1944
48. prof. PhDr. Ludvík Václavek (FF) 28. 4. 1931
49. PhDr. Renata Vystrčilová (PF) 18. 1. 1965
50. MUDr. Zdeněk Zlámal, CSc. (LF) 23. 10. 1940

b) studentská část:

1. Ivo Beneda (FF) 11. 3. 1976
2. Alena Beranová (PdF) 2. 5. 1974
3. Jan Bleša (CMTF) 21. 3. 1976
4. Daniela Davidková (PdF) 27. 1. 1976
5. Gabriela Gabrhelová (PdF) 13. 12. 1978
6. Martin Horváth (FF) 7. 8. 1975
7. Petr Jindra (LF) 31. 3. 1978
8. Michal Kalhous (PF) 5. 10. 1978
9. Jan Kašpar (PF) 27. 3. 1978
10. Hana Konvalinková (PdF) 26. 1. 1973
11. Marek Kosáček (FF) 23. 8. 1978
12. Kamil Kopecký (PdF) 12. 11. 1977
13. Hana Korčáková (PdF) 16. 9. 1979
14. Andrea Machalová (PdF) 27. 4. 1977
15. Jana Marešová (PdF) 25. 1. 1973
16. Jarmila Masařová (PdF) 1. 7. 1978
17. Petr Nohel (FF) 21. 10. 1978
18. Hynek Olchava (PrF) 10. 10. 1976
19. Tomáš Sargánek (FTK) 15. 9. 1977
20. Jitka Sejalová (PdF) 30. 11. 1976
21. Tereza Spousová (FTK) 13. 1. 1975
22. Markéta Strnadová (PdF) 21. 2. 1980
23. Ilona Vysoudilová (FTK) 8. 5. 1978

Volební místnosti na fakultách:

CMTF UP – rotunda, LF UP – Teoretické ústavy, FF UP – aula FF UP, PrF UP – zasedací místnost Děkanátu PrF UP, PdF UP – posluchárna P 15, FTK UP – zasedací místnost Děkanátu FTK UP, PF UP – předsálí budovy 1.

-red-

Jen několik řádků

Peněz nebude nikdy dost

Opět jsme svědky tuhého zápasu o rozdělení státní dotace mezi složky naší univerzity, který probíhá v Akademickém senátu UP. Každý chce své a pokud možno více a má pro to důvody. Vedení univerzity se podarilo v posledních dvou letech získat navíc 135 mil. Kč pro účelové dotace. Klobouk dolů před takovým výsledkem. Ale peněz je pořád málo a bylo by naivní předpokládat, že jich bude někdy na univerzitě dost.

Neměli bychom se na chvíli zastavit a podívat se v klidu a z odstupu kolem sebe na to naše univerzitní a fakultní soukolí, jehož kolečka poháněna mzdovým fondem se stále pilně otáčejí? Co když se některá otáčejí zbytečně, spíše jen setračností celku a jejich vyřazení neovlivní ani výuku, ani výzkum, ani cokoli jiného? Co když se dá soukolí konstruktivně zjednodušit za cenu finančních úspor bez jakéhokoliv rizika pro účel univerzitního bytí?

Nemnozí zatím pochopili, že k penězům potřebným pro kvalitní fungování pracovišť vedou ještě jiné cesty. Nečekají na dotaci a peníze jim nechybí, turdí rektor UP prof. L. Dvořák (ŽUP č. 23). Zeptejte se jich, jak to dělají, radí.

Já se ptát nemusím, vím to. Je to otázka individuální způsobilosti pro soutěž o granty. Čím je tato způsobilost dána? To by zasloužilo samostatný sloupek, ale pozorný čtenář to vyčte z článků doc. Štrnáda (ŽUP č. 24). Znalci opakují: ve státě a ve světě je pro pracoviště nepředstavitelné množství peněz. Jen je třeba vědět, jaká cesta k nim vede a mít sílu se po ní vydat.

M. Hejtmánek

Zákaz soukromého podnikání na UP

Rozhodnutí rektora UP B3-2/99 ze dne 29. 3. 1999 upravuje realizaci soukromých podnikatelských aktivit na univerzitě půde:

V návaznosti na novou legislativní úpravu, v jejímž důsledku přechází majetek ČR dosud spravovaný UP do jejího vlastnictví, zejména pak na základě ustanovení § 19 a § 20 zák. č. 111/1998 Sb., veden snahou o účelné a hospodárné nakládání s tímto majetkem vydávám následující příkaz:

1) Na UP a všech jejích organizačních jednotkách je zakázáno soukromé podnikání a jakékoli podnikatelské aktivity, které nesouvisí s činností této vysoké školy nebo s její doplňkovou činností.

Termín: neprodleně a tvoale

2) Zaměstnanci UP a jejich organizačních jednotek nesmí využívat prostory a vybavení včetně přístrojového k soukromým podnikatelským aktivitám.

Termín: neprodleně a tvoale

3) Při uskutečňování soukromých podnikatelských aktivit nesmí zaměstnanci UP uvádět a používat telefonické kontakty UP, uvádět adresy UP a jejich

organizačních složek jako kontaktní adresy uveřejněných aktivit.

Termín: neprodleně a tvoale
Odpovídají: všichni zaměstnanci UP

1) Porušení uvedeného v odstavci I. tohoto příkazu bude považováno za závažné porušení pracovní kázně s důsledky předpokládanými v ustanoveních § 46 a § 53 zák. č. 65/1965 Sb. v platném znění (zákoník práce).

2) Dodržování tohoto příkazu bude nejméně pololetně kontrolováno.

Termín: 2. pololetí 1999
a každé následující pololetí
Odpovídá: kontrolor UP

2) Tento příkaz nabývá platnosti a účinnosti dnem jeho vydání.

Prof. L. Dvořák, CSc.,
rektor UP

Uvedená směrnice je připravována do tisku a bude k dispozici vedoucím pracovníkům všech pracovišť UP.

-red-

Studentské divadlo v italském originále

V pátek 23. 4. se v Muzeu umění uskuteční premiéra hry Luigiho Pirandella *Questa sera si recita a soggetto* (Dnes večer se improvizuje). Účinkují posluchači oboru italské filologie, kteří hru nastudovali v italském originále pod vedením divadelního režiséra Gianfranca Evangelisty.

Reprízy proběhnou 23. 4. v 17.00 hod. a 24. 4. v 10.00 hod.

-roš-

Pozvánka na dva koncerty

Katedra hudební výchovy PdF UP pořádá v průběhu příštích dvou týdnů dva studentské koncerty. První, který se uskuteční ve středu 21. 4. 1999 v 18.30 hod., bude mít na programu skladby pro malé komorní soubory nejhrůznějších nástrojových seskupení. Program druhého koncertu, který bude 28. 4. 1999 v 18.00 hod., sestává ze skladeb pro sólové nástroje.

Obě vystoupení se konají v novém komorním sále Katedry hudební výchovy PdF UP v Purkrabské ul.

Text a foto -kf-

Zprávy, informace, oznámení

Děkanka Lékařské fakulty UP v Olomouci vypisuje

konkurzní řízení

do tříleté prezenční a pětileté kombinované formy doktorského studijního programu v oborech:

	počet míst
– lékařská imunologie	4
– gynekologie a porodnictví	1
– chirurgické obory	3
– neurologie	1

	prezenční forma	kombinovaná forma
– buněčná a molekulární biologie	3	–
– lékařská chemie a biochemie	2	–
– farmakologie	2	–
– lékařská mikrobiologie	1	1
– patologická anatomie a soudní lékařství	3	2
– lékařská biofyzika a zobrazovací technika v medicíně	2	2
– lékařská genetika	1	3
– vnitřní lékařství	2	1
– pediatrie	3	1
– psychiatrie	1	2
– fyziologie a patologická fyziologie	–	1
– stomatologie	–	5
– zobrazovací metody	–	4

Tiskopis přihlášky a další informace lze získat na studijním odd. Děkanátu LF UP, tel. 068/563 2013.

Termín podání přihlášky: do 31. 5. 1999.

Přijímací zkoušky proběhnou během června 1999.

Adresa pro podání přihlášky: Děkanát Lékařské fakulty UP, studijní odd., tř. Svobody 8, 771 26 Olomouc.

Mírný pokles zájmu o studium na UP

Jak vyplynulo z informací sekretariátu prorektora UP pro studijní a pedagogické záležitosti, celkový počet přihlášek ke studiu na UP ve školním roce 1999/2000, jejichž příjem byl ukončen v uplynulém týdnu, poklesl oproti předšlému roku přibližně o 1 400. Nejvyšší počet uchazečů se hlásí ke studiu na **Filozofické fakultě UP**, která obdržela celkem **4 854** přihlášek (denní, magisterské studium 4 382, dálkové, magisterské studium 28, denní, bakalářské studium 444). Celkový počet uchazečů o studium na **Lékařské fakultě UP** je **1 628** (denní, magisterské studium 1 059, denní, bakalářské studium 424, dálkové, bakalářské studium 145). Ke studiu na **Právnickou fakultu UP** podalo přihlášky celkem **2 023** uchazečů (denní, magisterské studium). **Cyriometodějská teologická fakulta UP** zaregistrovala zájem **267** uchazečů o studium (denní, magisterské studium 141, dálkové, magisterské 126). Počet přihlášek na **Přírodovědeckou fakultu UP** dosáhl počtu **2 347** (denní, magisterské studium 1 781, denní magisterské navazující 12, dálkové, magisterské navazující 20, rozšiřující 22, denní, bakalářské 369, dálkové, bakalářské studium 143). **Pedagogická fakulta UP** obdržela celkem **4 510** přihlášek (denní, magisterské 3055, dálkové, magisterské 710, dálkové magisterské navazující 76, rozšiřující 248, dálkové, bakalářské studium 421). Ke studiu na **Fakultě tělesné kultury UP** podalo přihlášky celkem **1 297** zájemců (denní, magisterské 1 273, dálkové, magisterské studium 24).

Celkem se ke studiu na jednotlivých fakultách UP ve školním roce 1999/2000 přihlásilo **16 926** uchazečů.

O stručně zhodnocení letošního zájmu o studium jsme požádali **prorektora UP RNDr. J. Tillicha**, který uvedl: *S výjimkou fakulty lékařské a pedagogické, které zaznamenaly zvýšení počtu přihlášek ke studiu a s výjimkou CMTE, kde zůstal počet stejný jako v loňském roce, je na většině fakult patrný mírný pokles počtu přihlášek. Nejmarkantnější je na fakultě filozofické, i když tuto skutečnost není třeba vidět nijak tragicky, neboť i tak počet uchazečů mnohonásobně převyšuje možnosti přijmout je. Přesto však je důležité už*

teď uvažovat o nových formách nabídky studijních možností, které budou aktuální zejména v příštím roce. Vzhledem k zavedení povinného devátého ročníku základní školy, které se projeví teprve v roce 2000 snížením počtu absolventů středních škol, vznikne zřejmě v příštím roce mezi vysokými školami konkurenční boj o zájemce o studium. Bylo by dobře, aby fakulty s touto skutečností počítaly a připravily se na ni. Fakulta je však pojem velmi obecný, a tak by se zájem o uchazeče měl stát záležitostí, o níž vědí a v ní se angažují ošickými členové akademické obce.

-mav-

Týden španělské kultury

Ve dnech 22. 4. – 28. 4. 1999 pořádá Katedra románské filologie FF UP ve spolupráci s vyslanectvím Španělského království *Týden španělské kultury*.

Slavnostní zahájení pod názvem *Večer španělské a románské hudby* proběhne ve čtvrtek 22. 4. v 19.30 hod. za účasti představitelů španělské ambasády. V jeho průběhu zazní díla Augustína Lary, G. Rossiniho, Pabla de Sarasate, Maurice Ravela, G. Pucciniho a G. Verdiho v podání sólisty opery Moravského divadla (E. Gazdíkova, P. Martínek) a studentů a pedagogů Katedry hudební výchovy PdF UP. Klavírní doprovod obstará PhDr. L. Pulchertová. Program večera bude doplněn recitací básní španělského básníka Federika Garcíi Lorky. Koncert se koná v aule Filozofické fakulty UP (Křížkovského 10). Vstup je volný a veřejnost je srdečně zvána.

V sobotu 24. 4. dopoledne se ve velké učebně Katedry románské filologie FF UP uskuteční *Setkání učitelů španělského jazyka*.

Ve dnech 26. – 28. 4. se ve filmovém sále FF UP (Křížkovského 10) koná projekce španělských filmů *Tierra* (Julio Medem, 1996), *Sombras en una batalla* (Mario Camus, 1993), *Bwana* (Imanol Uribe, 1996). Vstup volný, začátek v 19. 30 hod.

-jif-

Stručně

Centrum pro srovnávací kulturní studia uspořádalo ve dnech 9. – 11. 4. 1999 v prostorách Katedry anglistiky a amerikanistiky FF UP mezinárodní konferenci **Opened Ground** (Irsko v příštím tisíciletí)

* * *

V úterý 13. 4. uspořádala Čs. biologická společnost, pobočka v Olomouci, v prostorách Teoretických ústavů LF UP přednášku s diapositivu RNDr. P. Nováčka, CSc., ředitele Centra interdisciplinárních studií UP, s názvem **Mezi kanadskými Eskymáky**.

* * *

Pracoviště klinické farmakologie FN a Farmakologického ústavu LF UP uspořádaly 14. 4. 1999 k nedožitým narozeninám prof. MUDr. J. Lenfelda, CSc., slavnostní a pracovní **přednáškový večer**.

* * *

Ve středu 14. 4. 1999 uspořádala olomoucká pobočka Jazykovědného sdružení na FF UP přednášku **Existuje chyba v syntaxi?** prof. J. Panevové, DrSc. (UK Praha). Úvodní slovo měl prof. M. Komárek, DrSc.

* * *

V aule Centra Aletti se 14. 4. uskutečnila beseda o partnerských vztazích na téma **Mars a Venuse v ložnici**.

* * *

Prof. PhDr. J. Polišenský, DrSc., nositel Ceny Františka Palackého za rok 1998, byl ve dnech 14. – 15. 4. hostem Katedry historie FF UP, kde uvedl přednášky **Srdce Evropy v době Shakespeara a Cervantese** a **Historické problémy Latinské Ameriky**.

* * *

Kolegium rektora UP mělo na programu svého zasedání 15. 4. mj. projednání postupu schvalování vnitřních norem podle nového vysokoškolského zákona a informace o výzkumných záměrech UP.

* * *

V pondělí 19. 5. bude ve studentské galerii Výpad zahájena výstava **Obraz z obrazu** studentů a absolventů Katedry výtvarné výchovy PdF UP.

-mav-

Habilitace a profesury

Lékařská fakulta

Ve čtvrtek 29. 4. 1999 se na zasedání Vědecké rady LF UP v posluchárně Neurologické kliniky LF I. P. Pavlova 6, Olomouc, uskuteční následující habilitační a profesorské řízení:

Od 11.00 hod. bude probíhat řízení pro jmenování profesorem **doc. MUDr. Jozefa Bilického, CSc.**, přednosty I. radiodiagnostické kliniky LF UK v Bratislavě, v **oboru radiologie**. Přednáška bude na téma *Nefrolitiáza – současné trendy diagnostiky a terapie*.

Ve 12.00 hod. začne habilitační řízení **MUDr. Miroslava Větra, CSc.**, odborného asistenta Porodnicko-gynekologické kliniky LF UP v Olomouci v **oboru gynekologie a porodnictví**. Habilitační práce nese název *Rizikové faktory a předčasný porod*, habilitační přednáška bude na téma *Porodní asfyxie*. Oponenti: prof. MUDr. Z. Štembera, DrSc., Ústav pro péči o matku a dítě Praha-Podolí, MUDr. A. Měchurová, CSc., Ústav pro péči o matku a dítě Praha-Podolí, doc. MUDr. A. Roztočil, CSc., I. gynekologicko-porodnická klinika LF MU Brno.

S habilitační prací je možno se seznámit na Děkanátu LF UP, tř. Svobody 8, Olomouc.

-jif-

Zprávy, informace, oznámení

SKM UP nabízí volná místa na kolejích

Zájemci o volná místa na kolejích včetně studentů bez nároku na koleje se mohou hlásit u referentek jednotlivých kolejí – na koleji Šmeralově, tel. 563 8026, na koleji J. L. Fischera, tel. 563 8025, na koleji B. Václavka, tel. 563 8024, a na koleji E. Rošického, tel. 522 9402. Informace budou poskytnuty rovněž v ubytovací kanceláři SKM, tel. 522 6057, příp. tel. 563 8009.

-sta-

Nabídka stravy v menze

SKM UP nabízí studentům, zaměstnancům i cizím strávníkům možnost stravy v menze za výhodných cenových podmínek. Informace u p. Vodrážkové, tel. 563 8021.

-sta-

Nabídka rekreace

SKM UP nabízí studentům, zaměstnancům i ostatním zájemcům rekreaci za výhodných cenových podmínek ve středisku Horní Údolí u Zlatých Hor. Pobyt je vhodný pro rodinnou rekreaci, kolektivy i organizované ubytování dětí školských a zájmových zařízení. Je taktéž vhodné pro alergiky a astmatiky. Ve středisku je možné využít tělocvičnu, saunu, klubovnu. Je zde možnost krásných vycházek a autovýletů do okolí. Nabízíme všem celodenní levnou stravu i možnost vlastního vaření. Pro zaměstnance UP a jejich rodinné příslušníky jsou výrazné slevy!

Bližší informace poskytnou pracovníci ubytovací kanceláře SKM, tel. 5226057.

Těšíme se na váš zájem.

-sta-

Konference germanistů

V návaznosti na „pilotní projekt Engelmann“ pořádá v prostorách Muzea umění v Olomouci Vědecké pracoviště pro výzkum moravské německy psané literatury Katedry germanistiky FF UP ve dnech 25. – 28. 4. 1999 mezinárodní konferenci. Setkání odborníků z České republiky, Rakouska, Německa a Švýcarska se má pokusit zmapovat „bílá místa“, upřesnit metodologické postupy, vzájemně se informovat o zdrojích a možných způsobech zpracování informací a načrtnout možnosti dalšího společného postupu.

Konference bude slavnostně zahájena v neděli 25. 4. v 18.00 v aulě FF UP za účasti rakouského velvyslance v ČR Dr. Petra Niesnera, bývalého rakouského vicekancléře Dr. Erharda Buska, rektora UP prof. L. Dvořáka a dalších hostů.

-red-

Začínají Ekologické dny Olomouc

Ve dnech 15. 4. – 3. 5. budou v Olomouci probíhat tradiční *Ekologické dny Olomouc*, na jejichž pořádání se podílí mj. i Univerzita Palackého. Z programu EDO 1999 (*Globalizace – naděje či nebezpečí?*) vybíráme:

Divadlo hudby 24. 4. v 17. 00 hod.: S. Komárek, I. Blaževič, J. Urban, P. Nováček – *Krajiny, jež přežily přes okraj planety – rozvojevá humanitární pomoc* (beseda).

Aula FF UP 26. 4. v 17.00 hod.: T. Halík, L. Pavlát, D. Lužný – *Náboženství a příroda. Víra v době globalizace* (beseda).

Aula FF UP 26. 4. ve 20.00 hod.: Setkání s Václavem Klausem. Příroda a její ochrana očima předsedy PS PČR (beseda). Divadlo hudby 2. 5. v 17.00 hod.: V. Bělohorský, P. Bratinka, S. Czaba, J. Keller, Z. Neubauer, L. Kysučan: *Lidé v období globalizace* (ústřední beseda k hlavnímu tématu EDO).

-red-

Majáles 1999

Tradiční jarní studentské slavnosti – studentské majáles, které pořádá agentura Living Art, budou letos zahájeny v **pondělí 19. 4.** ve Studentcentru (Křížkovského 14) ve 20.00 hod. hudebně zábavným večerem, kterým provede A. Hemala (doporučení oděv: noční úbory). Program bude pokračovat v **úterý 20. 4.** v 10. 00 hod. pásmem animovaných filmů ve Studentském filmovém klubu (filmový sál FF UP); v Divadle hudby (17.30 hod.) se představí dramatické seskupení *Sorry* a v 19.00 hod. začne koncert v U-klubu (Chorchester, Ponor-

ka Band aj.). Na **středu 21. 4.** je mj. přichystána videoprojekce ve filmovém sále FF UP (Monty Pythonův létající cirkus) a vernisáž *Zeleného Raula*; večer ve 20.00 v U-klubu program vyvrcholí vyhlášením letošního krále majáles, následovat bude koncert skupiny *Laura a její tygři* a diskotéka R. Holého, krále Majáles 1998. Závěr letošních studentských slavností ve **čtvrtek 22. 4.** bude patřit hudebním projekcím v kavárně Studentcentrum (od 10.00 hod.).

Zdroj: *Vodopád*, č. 5, ročník 1998–99

-red-

Události

Návštěva spisovatele a malíře Václava Vokolka v Olomouci

Ve čtvrtek 25. 3. 1999 navštívil UP již po několikáté malíř a spisovatel Václav Vokolek, aby vystoupil na půdě Centra Aletti s přednáškou týkající se spojení slova a obrazu. Jeho krátký výklad, v němž s jemnou ironií dospěl k tomu, že mezi slovem a obrazem žádná větší spojitost není, byl sledován asi třicetkou posluchačů. Poté se V. Vokolek představil i jako básník a přečetl několik epických básní ze své chystané sbírky *Hercinský les*. V ní vytvořil svébytnou mytologii spojenou s křesťanstvím i s některými keltskými mýty. (Ostatně *Hercinský les* je označení České kotliny v době, kdy tu existovalo jen několik keltských kmenů). Po krátké diskusi se nechal V. Vokolek přemluvit PhDr. P. Hanuškou a redaktory časopisu *Aluze* – kteří byli ostatně iniciátory Vokolkovy návštěvy – a přečetl ještě několik kratších textů, týkajících se blížících se Velikonoce.

Připomeňme, že spisovatel a malíř V. Vokolek se narodil v roce 1947 v Děčíně (kde stále žije) v rodině známého katolického básníka Vladimíra Vokolka a do roku 1989 oficiálně své texty nepublikoval. I přesto patří mezi nejznámější současné básníky.

M. Jareš

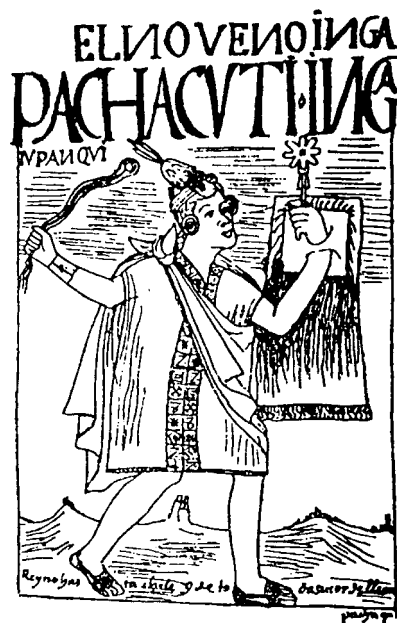
Jihoamerické album docenta Bartečka

Ve středeční podvečer 7. 4. 1999 byla v přívítivém Knihupectví–Galerii Velehrad ve Wurmově ulici v Olomouci úspěšně zahájena výstava fotografií doc. PhDr. Iva Bartečka, CSc., vedoucího Katedry historie FF UP v Olomouci.

Doc. Barteček se touto výstavou dělí s širší zainteresovanou veřejností o dojmy ze své účasti na expedici (říjen 1997–únor 1998) po některých zemích Latinské Ameriky. Výprava čtyř odborníků se snažila poznat z vlastního prožívání a pozorování život, kulturu, minulost a současnost obyvatel, ale i podobu krajiny a celé přírody značné části jihoamerického kontinentu. Doc. Barteček v ní působil jako historik a dokumentátor. Vystavené fotografie byly v prvé řadě zamýšleny jako dokument, ale zároveň jsou nesporně i zdařilým uměleckým dílem. Ivo Barteček své poznání, dojmy a závěry z průzkumu Jižní Ameriky zveřejňuje v mnoha podobách, přičemž právě zahájená výstava fotografií patří k těm počátečním, byť ne zdaleka prvním prezentacím.

Pečlivě připravená, komentářem opatřená, působivá výstava z poněkud – pro Středoevropana – stále exotických krajín, potrvá do konce dubna a stojí za návštěvu. Knihupectví–Galerie Velehrad má otevírací dobu od 8.00–17.00 h a v sobotu dopoledne.

PhDr. J. Burešová, CSc.

Události

Pamětní medaile UP prof. V. Dostalovi

V pátek 9. 4. 1999 předal rektor UP prof. L. Dvořák, CSc., pamětní medaili UP prof. Dr. med. Viktoru Dostalovi, profesoru Vídeňské univerzity a řediteli soukromé laboratoře ve Vídní při příležitosti jeho 75. narozenin.

Prof. V. Dostal je šumperský rodák (z bývalého Československa odešel v roce 1942), zřizovatel a sponzor imunologicko-alergologické laboratoře a iniciátor *Šumperských lékařských dnů*, které proběhly právě v uplynulém týdnu. Již sedm let uděluje prof. V. Dostal mladým lékařům či starším studentům Lékařské fakulty UP stipendium ve výši 25 000 Kč, které jim mají umožnit realizaci zahraniční stáže dle vlastního výběru. Jak prof. V. Dostal uvedl, je velmi spokojen s výběrem stipendistů, což si mohl již několikrát ověřit při příležitostných setkáních.

-mav-
Foto T. Jemelka

Knihovna tisíciletí pro každého

Dokončení ze str. 1

a zapadá mnohem lépe do nabídky fondu knihovny IC UP než do naší vlastní. Informační centrum UP je mimořádně kvalitně koncipovaná instituce, která slouží celé Univerzitě Palackého a široké olomoucké veřejnosti. Její význam je ceněn i v zahraničí. Proto se domníváme, že tituly Knihovny tisíciletí najdou své čtenáře nejlépe právě v Informačním centru UP.

Jedinou podmínkou Britské rady při převzetí daru je požadavek, aby byl soubor edice prezentován jako celek a aby byl pro veřejnost volně přístupný („self-access“), což IC UP, resp. Ústřední knihovna UP, hodlá zajistit. Jak uvedla ředitelka Ústřední knihovny UP RNDr. D. Lošťáková, po provedení katalogizace a dalších nutných knihovnických prací, které potrvají přibližně jeden měsíc, bude všech prvních 50 titulů edice zpřístupněno návštěvníkům knihovny formou absenčních výpůjček.

V závěru setkání potvrdil ředitel IC UP PhDr. R. Hladký dosavadní dobrou úroveň spolupráce mezi IC UP a olomouckou Britskou radou a ocenil hodnotu převzaté edice pro další obohacení fondu Ústřední knihovny UP.

V. Mazochová

Studenti Přírodovědecké fakulty UP soutěžili

Svoji tradici si již vytvořila soutěžní akce studentů PřF UP, která se každoročně koná pod názvem *Studentská vědecká konference*. Letošní ročník se uskutečnil ve čtvrtek dne 8. 4. v prostorách Katedry experimentální fyziky PřF v budově na tř. 17. listopadu. Soutěžili jednak studenti pregraduálního studia, jednak studenti doktorského studia. V pregraduální sekci bylo předneseno celkem 13 příspěvků v oborech matematika, fyzika, chemie a biologie. Stejný počet referátů odezněl i v sekci doktorského studia, avšak soutěžící byli rozděleni jen do dvou soutěžních skupin – matematika (7 prací) a společná skupina fyzika, chemie a biologie (6 prací).

Ikdyž s ohledem na počet studentů fakulty bylo soutěžících poměrně málo, lze přednesené příspěvky hodnotit velmi dobře a u některých se počítá s publikací, popř. s účastí na celorepublikové soutěži. Proto práce porot v jednotlivých sekcích nebyla jednoduchá a při stanovení pořadí bylo třeba přihlídnout jak k zaměření studia, tak k výběru problematiky a k úrovni zpracování i prezentaci výsledků práce při vlastní soutěži.

Napětí soutěžících polevilo až v závěru studentské konference, kdy úspěšní soutěžící obdrželi z rukou děkana fakulty doc. RNDr. J. Lasovského, CSc., diplomy dokumentující umístění v soutěži a nevelkou peněžní odměnu. Uvedeme jmenovitě alespoň vítěze jednotlivých soutěžních kategorií.

Pregraduální sekce: Matematika – R. Vodák, 5. roč. MAT (*Existence nezáporných řešení pro singulární okrajové úlohy*), P. Trojek, 5. roč. MAT (*Modified Oseen problem*); Fyzika – J. Fiuřásek, 5. roč. OPT (*Generace sláčeného světla v ramanovských vazebních процích*), F. Pluháček, 4. roč. MF (*Modelování plynu pomocí počítače*);

Chemie – D. Friedecký, 5. roč. ACH (*Nové postupy diagnostiky dědičných poruch purinového a pyrimidinového metabolismu pomocí kapilární elektroforézy*); Biologie – J. Beneš, 1. roč. SBE (*Dlouhodobé změny diverzity heliofilních motýlů (Lepidoptera) Opašské pahorkatiny a Nížkého Jeseníku*).

Sekce doktorského studia: Matematika – P. Ženčák (*Convexity of histogram and convex histotoplation*); Fyzika, chemie, biologie – J. Skotnica (*Thermally Induced Chemiluminescence of Barley Leaves*).

Doc. O. Lepil

Jarní muzikologická konference

Ve dnech 15. – 16. 4. uspořádala Katedra hudební výchovy PdF UP 4. ročník jarní muzikologické konference, tentokrát na téma *Hudební analýza (druhy metody, didaktické přístupy)*. Letošní akci pořadatelé připomněli nedávné 10. výročí úmrtí vynikajícího českého hudebního teoretika a estetiky prof. PhDr. Jaroslava Volka, DrSc. (22. 2. 1989). O Volkově hudebněteoretickém díle a jeho významu pro metodologii hudební analýzy na konferenci promluvil nestor českých muzikologů prof. J. Jiránek z Prahy (který již před konferencí přednášel o svém příteli a kolegovi na Katedře muzikologie FF UP). Prof. V. Tichý z pražské HAMU přednesl referát o hudební analýze jako stimulu a nástroji rozvoje kreativity. Na něj pak navázaly příspěvky dalších účastníků z Prahy, Brna, Českých Budějovic, Hradce Králové, Plzně, Ostravy, Banské Bystrice, Přerova a Olomouce.

-přf-

Slovo má: prof. RNDr. Lubomír Dvořák, CSc., rektor UP

Stav UP na počátku r. 1999

Zkrácená verze zprávy pro shromáždění akademické obce UP, které se konalo 13. 4. 1999 v aule Právnické fakulty UP:

„Nenápadně a s pravidelným problémem, jak se vyrovnat s nedostatkem provozních financí, vstoupila naše univerzita do posledního roku, jehož letopočet začíná jedničkou. Od 1. ledna vstoupil v platnost nový zákon č. 111/98 Sb. o vysokých školách, který zásadním způsobem mění vnitrouniverzitní legislativu, právní postavení univerzity a fakult. AS UP schválil a MŠMT již zaregistrovalo tyto vnitřní předpisy UP: Statut UP, Vnitřní mzdový předpis UP, Volební a jednací řád AS UP, Jednací řád VR UP, Disciplinární řád pro studenty, Řád výběrového řízení, v závěrečné fázi je projednávání Studijního a zkušebního řádu UP, Stipendijního řádu UP a Statutu Správní rady UP, zbývá projednat Pravidla hospodaření UP. Značně pokročily práce na normách UP a vnitřních předpisech fakult. Jako vždy, když se objeví něco nového, jako je zmíněný zákon, dostanou se na program dne obavy, zda zákon a navazující předpisy nepoškodí oprávněné zájmy studentů, učitelů, kateder či fakult, zda nepoškodí úroveň univerzity. Těmto obavám nahrává často kritizovaná kvalita zákona, nedokonalost vnitřních předpisů, ale i špatná komunikace uvnitř univerzity a uvnitř fakult, a malá ochota vylechnout odlišný názor a vážně se jím zabývat.

O kvalitě nebo nedokonalostech zákona a našich vnitřních předpisů a norem nás bez-

pochyby přesvědčí život. Chyby je třeba napravit. Bylo by však zlé klást základy naší vnitřní samosprávy a vnitřního univerzitního života na vzájemné nedůvěře, či dokonce podezírání. Síla univerzity a její akademické obce je nikoliv v konfrontaci, ale naopak v hledání a nalézání toho, co nás spojuje. Univerzita není pouhý součet fakult a servisních jednotek, ale velmi složitý dynamický systém s řadou vzájemných vazeb a interakcí, které si často ani neuvědomujeme. Toto bylo vysloveno v různých souvislostech již mnohými a mnohokrát, bohužel, zatím jen s malým dopadem na praktickou činnost. Univerzitu budeme mít takovou, jakou si svou činností zasloužíme, studenti a učitelé budou takoví, jaké si vychováme.

Aktuální situace v hlavních oblastech života UP

a) výuka, studenti

Počty studentů (k 31. 10. 1998 bylo na UP zapsáno 11 158 studentů z ČR a 408 cizinců) jsou stabilizované a do r. 2005 se s ohledem na demografickou situaci předpokládá jen mírný, asi 10% nárůst počtu studentů. Stabilizované jsou i studijní programy. Pracovní skupina akreditační komise doporučuje rozšířit některé bakalářské programy na LF na programy magisterské, ve spolupráci s MU v Brně bylo zahájeno magisterské studium v oboru *humanitní environmentalistika*. V souvislosti s akreditací studijních programů, které jsou uloženy zákonem č. 111/98 Sb., je třeba omezit

Slovo má: prof. RNDr. Lubomír Dvořák, CSc., rektor UP

nabídku příliš úzce specializovaných programů (také s ohledem na obtížnější uplatnění absolventů takových programů na trhu práce), rozšířit spolupráci fakult při uskutečňování obdobných kurzů, na čase je rovněž řešení problému zdvojení pracovišť a výuky na různých fakultách.

Od studijního roku 2000/2001 má UP úplně přejít na kreditní systém výuky. S tím záměrem byl již koncipován návrh nového studijního a zkušebního řádu, byl také instalován softwarový systém jeho podpory, který i z technických důvodů musí již v průběhu tohoto roku nahradit systém *Student*. Význam kreditního systému byl již zmíněn vícekrát. Za jeho nejdůležitější aspekty považují internacionalizaci studia a zvýšení variability volby individuálního programu studentem. Je škoda, že studenti málo využívají nabídky kurzů jiných fakult, rovněž tak ke své škodě nevyužívají dostatečně nabídky jazykových kurzů.

Většina oborových rad doktorského studia se musí zabývat jeho efektivností, tím, zda jsou na studium doktorských studijních programů přijímáni studenti kvalitní, zda se jim jejich školitelé věnují tak, aby je naučili metodám vědecké práce, vedli je k publikaci výsledků a k obhajobě doktorské práce v přiměřených termínech. Započaly také práce na pravidlech pro rigorózní řízení k získávání tzv. „malých“ doktorátů. Protože tato řízení nejsou součástí studijních programů, předpokládám, že bude možné, aby fakulty za toto řízení vybíraly poplatky na úhradu nákladů s nimi spojených.

Nové perspektivy se otevírají před oblastí distančního vzdělávání. Pracovníci našeho CODV získali již mnoho mezinárodních zkušeností. Je teď na nich, aby je využili a ve spolupráci s fakultními pracovišti a nově i s městskými a regionálními institucemi, které o takovou spolupráci již projevíly zájem, byli schopni v krátké době nabídnout vhodné programy včetně odpovídajících studijních opor.

Úsek prorektora pro pedagogickou činnost ve spolupráci s některými fakultními pracovišti se vážně zabývá myšlenkou rozšíření poradenských služeb pro studenty, a to nejen v záležitostech pedagogických a psychologických, ale i v oblasti monitorování trhu práce a poskytování pomoci handicapovaným studentům. V tomto smyslu bude třeba se poohlédnout po možných sponzorech takové činnosti.

Dobře pokračuje rekonstrukce domů v Neředíně po bývalé Sovětské armádě. Díky pochopení poslanců PČR se podařilo zajistit dostatek financí i na tento rok, a tak lze předpokládat, že od nového studijního roku se zvýší ubytovací kapacita VŠK o téměř 300 míst.

V minulém roce a na počátku tohoto roku probíhaly akreditace fakult právnické, pedagogické a lékařské. S radostí lze konstatovat, že dobře dopadla akreditace PdF a dostupné informace naznačují, že je téměř jisté, že úspěšná bude i akreditace LF. Akreditační problémy má, jak je jistě známo, PF, a to zejména vzhledem k nedostatku interních habilitovaných učitelů. V současné době probíhá druhá etapa akreditace PE, v níž se výrazně angažuje i VR UP. Má-li být tato fakulta v budoucnu úspěšná, a to si jistě všichni přejeme, je třeba výrazně posílit nároky na vědeckou a odbornou práci učitelů této fakulty, pokračovat v trendu zvýšené publikační činnosti a výraznější grantové úspěšnosti a v případě nutnosti zajistit habilitované učitele ze zdrojů mimo fakultu, včetně zahraničí.

Na UP probíhá mezinárodní evaluace ze strany CRE. Její výsledky budou známy po druhé návštěvě komisařů CRE, která se uskuteční koncem května. Již nyní je ale zřejmé, že

za naši slabinu bude považováno prakticky neexistující hodnocení výuky a vyučujících ze strany studentů a pravděpodobně i na Západě neobvyklá míra autonomie pracovišť při jejich malé odpovědnosti za výsledky vlastní práce. Za velmi dobrou je považována vědecká úroveň některých našich pracovišť, vysoce je hodnocena úroveň služeb našeho Informačního centra.

b) věda, zahraniční styky

Lze s potěšením konstatovat, že na UP existují excelentní vědecká centra a že je reálná naděje rozšíření jejich počtu i oborů badání. V současné době jsou soustředěna především kolem projektů *Posílení výzkumu*, které se většinou transformují na centra, v nichž budou řešeny od tohoto roku nově financované tzv. *výzkumné záměry*. Existence podobných pracovišť se stává pro univerzitu životní nutností. Budou hrát velmi podstatnou roli při vyhodnocování kvality fakult a celé UP.

Celková grantová úspěšnost UP v r. 1998 se oproti r. 1997 zlepšila ve finančním vyjádření na 46 397 tis. Kč; to se projevilo i ve zvýšené rozpočtové dotaci na tzv. *tvůrčí výzkov* v tomto roce. Za velmi pozitivní lze považovat skutečnost, že v grantových soutěžích byly úspěšné již všechny fakulty UP, i když nejlépe si stále vedou fakulty přírodovědecká a lékařská. VR UP v návaznosti na doporučení VR fakult schválila přidělení dotaci na výzkumné záměry v celkové výši 25 900 tis. Kč (z toho LF 9 324 tis. Kč, PŘF 9 842 tis. Kč, FTK 1 295 tis. Kč, FF 2 590 tis. Kč, PdF 1 813 tis. Kč, CMTF 1 036 tis. Kč). V této souvislosti znovu apelují na funkcionáře fakult, aby v rámci svých kompetencí maximálně ocenili ty pracovníky, na jejichž bedrech leží tíha řešení podobných projektů. Není možné, aby odměny některých administrativních pracovníků, vyplácené z grantových prostředků, převyšovaly, a to někdy i výrazně, odměny řešitelů.

V uplynulém roce bylo jmenováno 9 nových profesorů UP a 18 nových docentů, diplomový obdrželo celkem 33 absolventů doktorských studijních programů. Na UP se habilitovalo dále celkem 19 pracovníků jiných vysokých škol a úspěšně proběhla profesorská řízení dalších 3 pracovníků jiných VŠ. VR UP doplnila kritéria pro habilitační a profesorská řízení tak, aby byla použitelná i pro pracovníky uměleckých a uměnovědných oborů (zveřejněno v ŽUP).

UP pokračuje v trendu dynamického rozvoje mezinárodních styků. V současné době má UP celkem 16 mezinárodních smluv o partnerské spolupráci se zahraničními univerzitami, mnoho dalších kontaktů je udržováno na úrovni fakult. V rámci programu Socrates-Erasmus má UP bilaterální smlouvy s dalšími 40 univerzitami. V rámci tohoto projektu vy-

cestovalo do zahraničí v tomto studijním roce 95 našich studentů, přijali jsme 45 studentů zahraničních. Kromě toho do zahraničí vycestovalo 15 studentů v rámci programu EU Lingua, 14 studentů sponzorovaných p. Merillem, 2 studenti v rámci nadace IPB Student. Mimo program Erasmus absolvovalo na UP studijní pobyty v různé délce 375 zahraničních studentů. Na UP působí asi 40 zahraničních lektorů. Mnoho našich studentů, učitelů a vědeckých pracovníků se zúčastnilo mezinárodních konferencí, seminářů a letních škol, a to jak u nás, tak v zahraničí. Přehled vědeckých a odborných aktivit našich pracovišť je zřejmý z každoročně vydávaného kalendáře. V tomto trendu hodláme pokračovat i nadále, rozšiřujeme mnohostrannou spolupráci v rámci programů typu Learning Cities, Long Life Learning aj.

Velmi úspěšná byla přednáška prof. Pačese v rámci cyklu Fischerových přednášek a rovněž přednáška prof. Polišenského při prvním udělení Ceny F. Palackého.

c) dislokační situace, investiční výstavba

Již byla učiněna zmínka o rekonstrukci domů po SA v areálu Neředín na VŠK. Tato akce by měla pokračovat v dalších letech. V tomto areálu byla v uplynulém roce dokončena přestavba objektu pracoven pedagogů a učeben FTK, péči této fakulty vznikl námet na vybudování sportovně-rekreačního komplexu společně s městem a regionem. Mluvíme-li o FTK, je třeba se zmínit o tom, že se dokončuje výstavba loděnice zničené povodněmi v r. 1997.

Ve fázi projektové přípravy se nachází rekonstrukce Jánošíkových kasáren. Stavební práce v tomto objektu budou zahájeny letos.

Byla dokončena adaptace budovy Informačního centra UP, v současné době jsou pracoviště vybavována nábytkem, do prázdnin bude celý objekt slavnostně otevřen.

Jako naléhavý úkol se stále jeví potřeba řešit situaci PŘF rozptýlené v současnosti na 6 místech Olomouce. Je vypracována studie umístění této fakulty v prostoru Envelopy, protože Hejčín se zdá být neperspektivní. V souvislosti s výstavbou dálničního obchvatu Olomouce se dále zvažují možnosti vybudování náhradní hvězdnáry jako výukové osvětového zařízení, které je využíváno i širokou veřejností.

Při bilancování uplynulého roku je třeba zmínit předání kopie původního rektorského žezla olomoucké univerzity rektorem Univerzity v Innsbrucku, prof. Smekalem. Bylo tak korunováno úsilí představitelů UP i veřejného života v Rakousku a je třeba ještě jednou poděkovat všem, kdo se o to zasloužili.

Nezmínil jsem se o velmi důležité mezinárodní aktivitě UP, o Academia filmu Olomouc. Po známých problémech, s nimiž se organizátoři tohoto festivalu pravidelně potýkali, by mělo od tohoto ročníku dojít k podstatným změnám v organizaci a především v náplni AFO. Brzy budeme mít příležitost zhodnotit, zda úsilí organizátorů bylo korunováno odpovídající odezvou veřejnosti.

Co říci na samý závěr? Univerzita žije životem svých studentů, učitelů, badatelů a dalších pracovníků. Zamysleme se proto i nad svým jednáním, nad svou prací a jejími výsledky a důsledky a uvědomme si, že ze značné akademické autonomie školy a fakult vyplývá i zvýšená odpovědnost nás všech za chod univerzity, za její vzdělávací a vědeckou úroveň a nakonec i za její ekonomickou zdatnost.

Prof. L. Dvořák, rektor UP

Pozn. red.: Další informace z průběhu shromáždění akademické obce 13. 4. přineseme v příštím čísle ŽUP.

Z vědeckých pracovišť UP**Projekty a výsledky molekulární hematologie /III/**

V tomto čísle Žurnálu UP přinášíme dokončení rozhovoru s **prof. MUDr. Karlem Indrákem, DrSc.**, přednostou Hemato-onkologické kliniky (HOK) LF UP a FNO:

Mohl byste být konkrétní a říci, jaké molekulárně genetické techniky na vašem pracovišti využíváte?

V klasické molekulárně genetické laboratoři vyšetřujeme DNA i RNA izolované z krve, z kostní dřeně a z lymfatických uzlin. RNA je analyzována po přepisu na cDNA.

Vedle metod analyzujících polymorfismus délky fragmentů vzniklých restrikci (RFLP) používáme techniku PCR, sekvenční analýzy jednořetězcové DNA a neradioaktivní hybridizace.

V cytogenetické laboratoři kliniky využíváme rutinně molekulárně cytogenetické metody FISH (fluorescenční in situ hybridizaci) a zatím jako jediné pracoviště v ČR zde provádíme i komparativní genomickou hybridizaci (CGH) pro diagnostiku genetických změn u dětských akutních leukémií a chronických lymfadenóz dospělých. Pracoviště slouží jako diagnostické centrum pro celou ČR. První výsledky byly již publikovány (Jarošová, M., Mihál, V., Pospíšilová, D. a kol.: *Cytogenetics and Cell Genetics* 77, 132, 1997). Sledování zbytkové choroby doplňují i imunofenotypická vyšetření buněk na Flow-cytometru.

Názvy uvedených metod nezasvěceným nic neříkají, ale jejich přiblížení je za hranicí možností publikace v Žurnálu UP. Jde o metody založené na moderní přístrojové technice a vysoce specializovaných pracovnících.

Můžete nám, pane profesore, povědět, které onkogeny sledujete?

Je to v prvé řadě onkogen ABL, který je součástí při vzniku tzv. Filadelfského chromozomu Ph+; t(9;22)]. Onkogen ABL fúzuje s genem BCR za vzniku fúzního genu BCR/ABL. Jeho stanovení slouží k potvrzení diagnózy chronické myeloidní leukémie (CML) a pomáhá určit prognózu u akutní lymfoblastické leukémie. Kvantitativní hodnocení procenta Ph+ buněk stanovené cytogenetikou slouží k hodnocení úspěšnosti léčby (Faber, E., Jarošová, M., Divoký, V. a kol.: *Vnitřní lékařství* 43, 1997, 1).

Pro autologní transplantaci u CML je BCR/ABL negativita štěpu důležitým kritériem úspěšnosti výkonu. Vymizení BCR/ABL potvrzené pomocí PCR je důležitým měřítkem úspěšnosti alogenní (dárčcovské) transplantace.

Vyšetřujete ještě další geny?

Dále monitorujeme přítomnost fúzního genu PML/RAR alfa t(15;17), který dává vznik akutní promyelocytární leukémii (M3 FAB). Jeho výskyt a sledování má téměř identický význam jako sledování BCR/ABL u chronické myeloidní leukémie.

Významnou roli hrají onkogeny i v patogeneze maligních lymfoproliferací. Rutinní metodou se v naší laboratoři stalo vyšetřování fúzního genu BCL-2/IgH – t(14;18) u nemocných s folikulárními a difúzními velkobuněčnými lymfomy. Rozbíhá se metoda stanovení BCL-2/IgH – t(11;14) u nemocných s "mantle cell" lymfomy. Jedná se o nově identifikovanou skupinu lymfomů, o které naše pracoviště publikovalo klinická data jako první v ČR (T. Papajík, L. Raida, E. Faber et al.: *Brit. J. Haematol.* 102, 1, s. 240, Eur.J. Cancer 34, Suppl.2, S26). Dokončuje se metodika stanovení mutací a delecí onkogenu p53 – změň, jež by mohly sloužit jako významný prognostický ukazatel nejenom u lymfoidních proliferací, ale i u jiných nádorových (i nehematologických) onemocnění. Zavedením nových pracovních postupů a využitím automatizovaných kroků za použití nejmodernějších přístrojů by mohlo dojít k výraznému zkrácení rutinní činnosti, což by ve svém důsledku vedlo k dalšímu rozšíření palety vyšetřovaných onkogenů.

Je zřejmé, že laboratoř molekulární genetiky HOK je vědecky velmi produktivním pracovištěm, jehož prioritní výsledky jsou publikovány v renomovaných zahraničních časopisech (s impaktovým faktorem v intervalu 2 až 9,7). Náleží k pilířům vědecké a odborné kvality naší univerzity a fakultní nemocnice.

-mh-

O čem se mluví**Patentová hrabivost**

Časopis *The Sciences*, vydávaný *New York Academy of Sciences* (NYAS), přináší v čísle Leden/Únor 1999 článek o patentových absurditách, které – motivovány lidskou chamtivostí – hrozí rozvrátit etiku i právo lidské invence. Protože chamtivost je bylina, již se v českém prostředí daří znamenitě, zejména mezi lidmi, jimž byla svěřena moc, jde o téma i pro nás aktuální. Stačí si vzpomenout na podobný pokus pana bratra jistého někdejšího pana ministra.

Oftalmolog je žalován jiným oftalmologem, že provedl operaci jistého typu (bez stehů), kterou si žalující nechal předtím patentovat. Pokud by tak chtěl operovat i v budoucnu, má zaplatit 10 tisíc USD ročně za právo použití. Prostě – tento typ operace je už vyhrazen a nelze ho aplikovat bez zaplacení.

Američtí politikové a političtí mudrci dosud chrlí fráze o tom, že veřejný přístup ke vzdělání a k informacím jsou pilířem demokratické společnosti. Skutečnost však usvědčuje tohle řečnění ze lži. Nemocnice dnes bojují s držiteli patentů o právo na kontrolu nových léčebných postupů, univerzity honí učitele k soudům, aby se prokázalo, kdo má mít zisk z jejich výzkumu a firmy zabývající se genetickým inženýrstvím se perou o vlastnická práva na techniky a materiály. A všichni dohromady obstarávají tučnou pomazánku na chleba příživujících se právníků.

Soukromé nároky na dříve veřejně přístupnou informaci se neobjevují jenom v biomedicině, ale i v zemědělství, vývoji software a jině. Dokonce i shakespearovští badatelé neváhali jít k soudu s problémem, kdo vlastní práva na speciální interpretaci *Hamleta*.

Až donedávna to bylo tak, že patentovány mohly být jenom hmatatelné inovace – věci, produkující hmotné výstupy. To se dnes změnilo. Přešli jsme ke konceptu *intelektuálního vlastnictví* jako předmětu patentu. A místo

ochrany dílčího objevu se dnes často stává předmětem ochrany výlučné právo na široký koncept. Jako příklad se uvádí patentování konkrétního typu pasty na myši a patentování monopolu na myšlenku chytání myši vůbec.

Rada podobných problémů činí zásadní otázku, co by mělo být v lékařství předmětem patentu. Dosavadní patentová pravidla rozlišovala zařízení jako jsou katetry a rentgenové ozařovače – které jsou patentovatelné – a postupy, jako je krevní transfúze nebo kardiiovaskulární resuscitace, které se nepatentují. V posledních desetiletích však přestávají tato pravidla platit. Dnes se udělují stovky patentů měsíčně právě na lékařské procedury. Tento problém úzce souvisí s otázkou, je-li poskytování zdravotní péče veřejnou službou anebo obchodem.

I v zemích, kde je soukromé vlastnictví uctíváno jako nejvyšší božstvo, se najde místo vyhrazené k užívání všemi – například národní parky. Také existují antitrustové zákony. Nic podobného však nemáme na trhu poznatků.

Na rozdíl od půdy a jiných druhů hmatatelných vlastnictví se vědění užíváním nevyčerpává. Naopak – knihy, výpočetní programy a lékařské postupy ztrácejí na hodnotě, nejsou-li používány. Nalezení nového poznatku často vyžaduje významnou počáteční investici a ta si zaslouží, aby byla objeviteli uhrazena. Jakmile však vědění jednou existuje, není jeho udržování a šíření spojeno s dalšími náklady.

Potřebujeme pravidla, abychom dokázali určovat, kde končí analogie mezi vlastnictvím poznatku a vlastnictvím hmatatelného výstupu. Abychom dokázali definovat, kdy veřejný zájem převažuje nad taktikou volného trhu. Zdroje životně důležitých poznatků musejí zůstat přístupné přednostně ku prospěchu všem, a teprve pak pro obohacení vybraných jedinců.

Prof. S. Komenda

Vydavatelství UP**Břežnové tituly****Filozofická fakulta UP**

Václav Řeřicha: Anglicko-český glosář fonetických a fonologických terminů, 2. vyd., 59 str.

Fakulta tělesné kultury UP

Vlasta Karásková: Pobyt v letní přírodě s mentálně postiženými dětmi, 1. vyd., 55 str.

Karel Měkota: Manuál talentové přijímací zkoušky na studia TV, 1. vyd., 33 str.

Jiří Novosad: Základy sportovního tréninku, 2. vyd., 49 str.

Celostátní vědecká konference s mezinárodní účastí v oboru kinantropologie – Sborník referátů, 191 str.

Lékařská fakulta UP

Boris Fiala, Jitka Stejskalová: Přehled kariologie a endodoncie pro studenty stomatologie, 3. vyd., 144 str.

Jiří Malínský: Histologie a embryologie orofaciální oblasti, 2. vyd., 103 str.

Stanislav Komenda: Úvod do metodologie zdravotnického výzkumu, dotisk 2. vyd. z r. 1997, 65 str.

Právnická fakulta UP

Dana Urbášková: Daňové právo – obecné otázky, 1. vyd., 48 str.

Vladimír Vitásek, Hana Dleščíková: Učební pomůcka pro semináře a praktická cvičení z pracovního práva, 2. vyd., 40 str.

Přírodovědecká fakulta UP

Acta Biologica 36., 106 str.

Acta Mathematica 37., 142 str.

-haupt-

Poznání není úplné, jestliže nezahrnulo poznání způsobu, jakým se poznává.

-kos-

Představujeme: nové profesory Univerzity Palackého

Dne 2. 2. 1999 převzali ve velké aule pražského Karolina dekrety nově jmenovaní profesori, mezi nimi i čtyři členové akademické obce Univerzity Palackého. S prvními dvěma seznámujeme dnes čtenáře Žurnálu UP:

Prof. MUDr. Jaroslav Bouček, CSc.
(nar. 1941)

Lékařská fakulta UP, Klinika psychiatrie a lékařské psychologie
Obor: psychiatrie

Vědecká a výzkumná specializace prof. J. Boučka zahrnuje psychiatrii v celém rozsahu, lékařskou psychologii, neuropsychofarmakologii, sociální psychiatrii, komplementární péči o psychicky nemocné, první pomoc v psychiatrii, resocializaci psychicky nemocných pacientů.

Je autorem 51 odborných publikací v našich i zahraničních periodikách, původních prací z okruhu první psychiatrické pomoci telefonem, krizové intervence, sebevražedné prevence, účinků psychofarmak, léčení deliria tremens, psychiatrické integrace, psychoterapie, psychické přípravy vrcholových sportovců. Realizoval četné přednášky pro postgraduální výchovu odborníků, jak psychiatrů, tak i lékařů z jiných lékařských oborů, ale i farmaceutů.

Prof. J. Bouček je vedoucím několika výzkumných týmů v oblasti nových léčebných postupů a psychofarmak nových generací a autorem projektů regionálního systému komplementární péče o psychotické pacienty.

Je rovněž autorem učebních textů pro posluchače všeobecného směru LF UP a examinatorem u atestací I. i II. stupně z oboru psychiatrie pro ILF Praha.

Prof. Bouček je zakladatelem Linky důvěry v Olomouci, Krizového centra a denní kliniky při Psychiatrické klinice LF UP.

Absolvoval stáže: psychiatrické kliniky ve Vídni, Innsbrucku, Štýrském Hradci a Erlangenu a Nervenkrankenhaus Bayreuth.

Prof. J. Bouček je členem New York Academy of Science, členem České psychiatrické společnosti, členem výboru České neuropsychofarmakologické společnosti, člen Čestné rady Lékařské komory, člen výboru Společnosti pro psychosomatické integrace České lékařské společnosti JEP.

Na UP přednáší obory psychiatrie a lékařské psychologie posluchačům všeobecného směru LF UP. Je předsedou oborové komise

pro postgraduální studium na LF UP, na MU v Brně a školitel uchazečů o PGS.

Je organizátorem odborných seminářů a konferencí v rámci regionu, celorepublikových a mezinárodních. Přednáší nejen studentům a psychiatrům, ale i lékařům jiných oborů, zejména praktickým, dále farmakologům a lékařníkům.

Prof. MUDr. Václav Hájek, CSc.
(nar. 1934)

Lékařská fakulta UP, přednosta Ústavu mikrobiologie
Obor: mikrobiologie

Vědecká a výzkumná specializace prof. V. Hájka je zaměřena na studium biologických vlastností stafylokoků a jejich taxonomickou klasifikaci.

Je autorem (spoluautorem) 109 vědeckých publikací, z toho 54 publikovaných v zahraničí.

Citační ohlas prací (za období 1982–1996): 488 citací podle SCI.

Významné publikace z poslední doby:

Hájek, V., Balúsek, J., Horák, V., Koukalová, D.: *Characterization of coagulase-positive staphylococci isolated from free-living birds*. *J. Hyg. Epidemiol.* 35: 407–418, 1991.

Hájek, V., Ludwig, W., Schleifer, K. H., Springer, N., Zitzelsberger, W., Kroppenstedt, R. M., Kocur, M.: *Staphylococcus muscae, a new species isolated from flies*. *Int. J. syst. Bacteriol.* 42: 97–101, 1992.

Hájek, V., Meugnier, H., Bes, M., Brun, Y., Fiedler, F., Chmela, Z., Lasne, Y., Fleurette, J., Frenay, J.: *Staphylococcus saprophyticus subsp. bovis subsp. nov., isolated from bovine nostrils*. *Int. J. syst. Bacteriol.* 46: 792–796, 1996.

Poslední kongresovou přednášku na téma *Taxonomy of staphylococci. New staphylococcal subspecies isolated from cows* prezentoval prof. V. Hájek v rámci „7th International Congress of Bacteriology and Applied Microbiology Division of IUMS“ (Praha, 3. – 8. 7. 1994).

Od r. 1975 je členem International Subcommittee on Taxonomy of Staphylococci and Streptococci of ICSB (IUMS).

Prof. V. Hájek je předsedou oborové komise pro postgraduální studium a jako hlavní školitel vede dva postgraduální studenty v oboru mikrobiologie.

Na Lékařské fakultě UP přednáší obor mikrobiologie.

-red-

Foto T. Jemelka

Na pultech knihkupectví

Lesní moudrost a Univerzita Palackého

Představit novou knihu je něco mezi vernisáží a spuštěním lodi na vodu – tak uvedl 30. 3. 1999 moderátor podvečer v Divadle hudby, kde se konal křest knihy Woodcraft s podtitulem Lesní moudrost a lesní bratrstvo. Čtenáře jistě napadne, jaká je spojitost s touto knihou a Univerzitou Palackého.

Je, a hned ve třech skutečnostech:

Autorem této zajímavé publikace, kterou vydalo nakladatelství Votobia v Olomouci, je totiž doc. Libor Pecha, Csc., vysokoškolský pedagog a řadu let vedoucí Katedry pedagogiky FF UP, ilustrátorem je Radek Orel, posluchač PdF UP, který v roce 1998 za tento soubor ilustrací obdržel Cenu děkana PdF UP. A konečně – tuto zajímavou akci uváděl akademický malíř Ladislav Rusek, dlouholetý člen Katedry výtvarné výchovy PdF UP.

Knihu, která představuje woodcraft jako životní názor, program a styl, je možno doporučit nejen milovníkům přírody. Obohatí nás i historickým pojetím a seznámením se zásadami výchovného působení v období, kdy je zapotřebí usilovat o to, aby se ekologické povědomí a otázky ochrany životního prostředí dostávaly na přední místo zebříčku hodnot současné i budoucí populace.

-bh-

Rod mužský nebo ženský?

Dr. Václav Fidler, statistik českého původu, trvale působící na Lékařské fakultě Univerzity v Groningenu v Holandsku, zaslal oddělení biometrie LF UP jako přílohu novoročního blahopřání text, který nazval *zajímavou zprávou neznámého původu*. Protože jsem ji shledal zajímavou i já a protože se týká tématu, které je dnes blízké nám všem, dovolil jsem si ji pro čtenáře ŽUP přeložit.

* * *

Nedávno vyslovila skupina informatiků - mužů názor, že počítače by měly být (v angličtině, podobně jako lodi) považovány za substantiva rodu ženského. Uváděno bylo následující zdůvodnění:

1. Nikdo, kromě Stvořitele, nerozumí jejich vnitřní logice.

2. Jazyk, který používají při komunikaci s jinými počítači, je pro kohokoli jiného nesrozumitelný.

3. Zpráva *Bad command or file name* je informativní asi tak, jako zpráva *Nevíte-li, proč mám na vás vztek, pak vám to určitě nepovím*.

4. I ty nejmenší vaše chyby jsou uchovávány v dlouhodobé paměti pro případ pozdějšího vyhledání.

5. Jakmile se některému zavázete, záhy zjistíte, že vyprázdníte půl své peněženky na pořízení příslušenství k němu.

Zároveň se jiná skupina informatiků (samé ženy) vyjádřila, že by se měly počítače považovat za substantiva rodu mužského. Také jejich důvody byly shrnuty do pěti bodů:

1. Mají spoustu údajů; nevědí však, co s nimi.

2. Předpokládá se, že vám pomohou řešit problémy; v polovině času jsou však pro vás samy o sobě problémem.

3. Jakmile se některému svěříte, zjistíte, že kdybyste počkali jen trochu déle, našlo by se lepší řešení.

4. Abyste získali jejich pozornost, musíte je zapnout.

5. Silné kolísání napětí je vyřadí pro celý zbytek večera.

S. Komenda

Diskuse, názory, ohlasy

Levná kuchařka aneb
Z naší kuchyně II

Ad Z naší kuchyně, Žurnál č. 23/8, str. 2

Nevím, zda článek M. Hejtmánka *Z naší kuchyně* byl v minulém Žurnálu UP zařazen záměrně na stranu, kde náš pan rektor rozebírá neveselou situaci ve financování UP. Snad kouzlo nechtěného.

Usiluje-li již dlouho pan prorektor a statutární zástupce rektora UP u pana kvestora o třicet tisíc korun na nákup počítače, který „umí“ Word, má tuto částku jistě podloženou. Jestliže v kanceláři prorektora pro vědeckobadatelskou činnost UP mají počítač, jenž „neumí“ Word, pak z vlastní zkušenosti vím, že většinu počítačů na UP lze tzv. „upgradovat“.

A co to stojí?

Upgrade na počítač typu CPU AMD 300 MHz, 32MB SDRAM (100MHz) z firmy Meridian přijde na 8.553,- Kč (jinde při stejných komponentech i na 6.853,- Kč). Je-li nutno přikoupit i harddisk, tak 3,2GB Seagate u Meridianu stojí 5.184,- Kč (jinde i 4.801,- Kč).

Pokud je však vůně nového tolik lákavá, že nelze odolat, lze i u monopolního dodavatele dosáhnout ceny pod požadovaných 30 tis. Kč. Stačí slevit ze zvukové karty s rádiem a 50 wattových reproduktorů (jinde i s 15 palcovým monitorem) na **tisíců 20**. To je, bratru, 10 tisíc Kč rozdíl u nového PC (vycházejí z předpokladu o podloženosti oněch třiceti tisíc).

Kolik že to UP minulý rok nakoupila nových PC, které „umí“ Word u vítěze konkurzního řízení na nákup výpočetní techniky?!

Pozn.: Podrobnější srovnávací studie dle cen dodaných jednotlivými firmami dne 22. 2. 1999 je k dispozici u autora.

M. Suchý,
správce počítačů FF UP

MEZI NÁMI VZDĚLANCI

„Když jsem před deseti lety chystal práci o žánru rozsáhlé básnické skladby v české a slovenské poválečné poezii,“ píše Miroslav Zelinský v 5. čísle literárního občasníku Tvar ze 4. března 1999, „dovoloval jsem si na jednom místě zjednodušení a ztožnil žánrové systémy obou národních literatur. V žertu jsem byl při jakési debatě za to pokárán českým literárním teoretikem a přítelem Mirkem Červenkou, abych prý se potom bál přijet na Slovensko.“

Tento způsob citace (nejen) vědeckých autorit se anglicky nazývá

NAME DROPPING,

(name – jméno, dropping – 1. kapání, 2. trus) a jeho vlastním účelem je vrhnout pozici světo na pisatele, třebaže „v žertu“ autoritou pokritizovaného. Nejenže je kapacita v tomto případě explicitně označena za přítele pisatelova, ale je navíc pojmenována hypokoristikem (domáckou variantou osobního jména – Mirek místo Miroslav). Pro nezasvěcené je třeba uvést, že prof. PhDr. Miroslav Červenka, DrSc., vskutku náleží k veličinám nejen české literární vědy (nejmä teorie literatury a v rámci této disciplíny teorie verše), ale i české poezie, jak si lze ověřit v novém Slovníku českých spisovatelů po roce 1945 (sv. I, Praha 1995). Miroslav Červenka tak opodstatňuje skutečnost, že v této spisovatelství encyklopedii jsou vedle beletristů prezentováni literární vědci, což bychom mohli s trochu nadsázkou přirovnat k přehledu našeho domácího praoctva, jenž by vedle opeřenců uoáděl i zdejší ornitology. Do Slovníku českých spisovatelů po roce 1945 však byli zařazeni – kamarádi nekomarád

Ad: Úroveň naší vědy..., a Titulománie v českých zemích

Žurnál UP č. 24/8, str. 5–6, 6–7

Vážený pane kolego,
ve většině věcí s vámi souhlasím, zejména pokud jde o pobyty mladých pracovníků v zahraničí a o znovuzavádění „PhDr.“ apod. Dovoluji si pouze několik poznámek dohromady k oběma příspěvkům:

1. Časopisy *Science* a *Nature* se věnují pouze přírodovědným oborům. Ač tomu možná nebudete věřit, jsou i jiné časopisy, resp. periodické publikace určené jiným oborům, a naši pracovníci v nich publikují.

2. Středoevropská univerzita má zaměření výrazně společenskovední. I když se nakonec přesunula do Budapešti (nemám se zde věnovat tomu, jak se vyvíjel vztah naší dřívější politické reprezentace ke G. Sorosovi, jehož některé politické a ekonomické názory vzbuzují polemiku), naše univerzity s ní kontakty neztratily a na UP velmi úspěšně a prospěšně působí několik jejich absolventů.

3. Habilitace nebo jejich ekvivalenty jsou v Evropě poměrně běžné. Koneckonců i v USA

existuje rank „Associated Professor“, pro jehož získání jsou potřebné jisté kvalifikační předpoklady. Naopak např. v jižní Evropě „Professor“ sám o sobě nic neznámá – kolikrát ani tu profesorskou pozici. Pokud se aspoň Evropa nedohodne na nějakém jednotném systému, nevím, proč bychom zas jednou měli být papežštější než papež.

4. Chápu, že v přírodních vědách se jazyk možná tak nějak víc vyvinul (jak kdysi pravil Miroslav Holub), nicméně „procházet zahraničními pracovišti“ je jako „procházet polemí“. *Or, in Science, they doesn't care?*

Doc. M. Hirschová, FF UP

Studentská rubrika

Hnutí Brontosaurus
hledá spolupracovníka

Hnutí Brontosaurus ČR hledá zájemce, který by si vzal na starost zahraniční korespondenci a styk se zahraničními nevládními ekologickými organizacemi. Znalost angličtiny nutná, němčina vítána stejně jako zájem o ekologickou problematiku.

V případě zájmu můžete odpovědět na adresu vnenk@ffnw.upol.cz, nebo se dostavit přímo na koleje B. Václavka, pokoj č. 408.

Těším(e) se na spolupráci.
Za hnutí Brontosaurus

P. Vnenk

Nikdo není dokonalý

To je název pořadu TV Prima, který opakovaně zasazuje tvrdé rány našemu školství, základním počtům. Tvrdost důkazů, jak nebetičně neúčinná je práce učitelů, zmenšuje pouze víra, že výběr respondentů je nenáhodný, jejich četnost relativně malá a populační vzorek tudíž nereprezentativní. Ale i tak – tento kvazivěselý pořad je zatraceně truchlivým důvodem k pedagogické skepsi.

-mh-

– jen ti autoři, kteří vydali nejméně tři knižní publikace, a tak v něm (sv. II, Praha 1998) bohužel jméno Miroslava Zelinského nenajdeme.

Jak zjišťuje bohémista Jan Čulík (působící na univerzitě ve skotském městě Glasgowě a redigující odtud česky psaný internetový žurnál *Britské listy*), je „name dropping“ jedním z oblíbených stylistických prostředků Václava Klause, profesora ekonomie a dvojitého předsedy – Občanské demokratické strany a Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky: „Klaus rád cituje mezinárodní autority, často neústrojně a zavádějícím způsobem, aby se nad čtenářem vytáhl a ukázal mu, jak silně je vzdělán. Ze stejného důvodu, aby ukázal, jak je vzdělaný, píše Klaus: ‚Nedávno jsem si četl pojednání o liberalismu ve Španělsku...‘ Proto cituje angličtinu a pak nám ji překládá. Proto nám také sděluje, že ‚Před několika dny jsem dostal hezký dopis z Kalifornie od Miltona Friedmana...‘ Anglicky se to jmenuje ‚name dropping‘ a je to trochu trapné.“ (Britské listy 19. ledna 1999.)

K této pozici formě „utrušování jména“ bychom mohli z rétoriky Václava Klause doložit formu negatívni, totiž uvádění jmen Klausových politických i ekonomických protivníků v plurálu: „...v druhé polovině roku 1996 jakákoli ekonomická instituce, nezávislí odborníci, velmi chytrí páni Svejnarové i moji porádcí vůbec nesignalizovali problémy.“ (Mladá fronta Dnes 6. března 1999.) – „Myslí si páni Mlčochové, Matějkové, Mládkové, Matějů, Mlynářové, Machovcové (abych zůstal např. u písmene M), že by takový podivný hybrid dle měl existovat? Myslí si, že by se mohl lišit od dnešního systému páni Grégrů a Baštů, který je samozřejmě těmito členy vlády předváděn v až

příliš zvolgarizované podobě, což by pánové od M jistě nedělali?“ (Lidové noviny 12. února 1999.)

„Inteligentní návštěvník z jiné galaxie by možná usoudil, že pan expremiér není v pořádku, že trpí přinejmenším dvojitým viděním. Ale mluvnický plurál je tu zcela funkční, je výrazem pohrdavého znevažování oponenta, jeho záměrného odosobnění,“ komentuje Klausovu rétoriku Petr Příhoda, přednášející lékařskou etiku na 2. lékařské fakultě UK (Lidové noviny 18. února 1999).

Nejsem onomastik ani stylistik, a nemohu se proto pouštět do výkladu o historii a současnosti jazykového fenoménu, jímž je užití příjmení v plurálu se záměrem znecitit jednoho z nositelů tohoto příjmení. (Kdybychom chtěli užit tradiční terminologie, mohli bychom tento fenomén nazvat „pluralis nominis propii dehonestus“.) Jsme totiž zvyklí spojovat křestní (rodné, osobní) jméno a příjmení s jedinou konkrétní osobou, třebaže – jak dokládají např. telefonní seznamy – může nosit jednu a touž kombinaci křestního jména a příjmení v rámci jedné obce i několik desítek individuí, jež vůbec nemusejí být spřízněná.

Je čas na pointu:

Pánové Mlynářové, Grégrové či Baštové se tedy vskutku v reálném světě – nejen v politické virtuální realitě – vyskytují. Ba co víc: v telefonním seznamu města Plzně se nalézají tři Václavové Klausové, zatímco v telefonním seznamu města Ústí nad Labem pouze jeden; naproti tomu telefonní seznam hlaviho města Prahy obsahuje toliko Mgr. Václava Klause, bytem Ke koupališti 1790/12, Praha 8, což ale bezpochyby není předseda a profesor Václav Klaus.

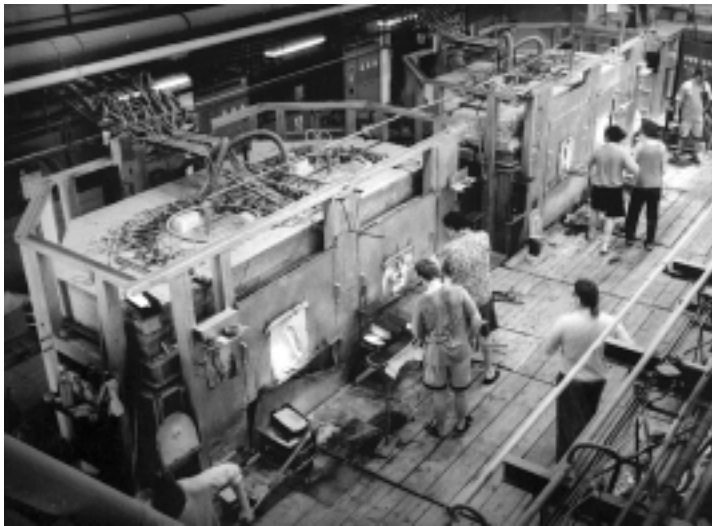
Jiří Fiala

Academia film 1999: 3. – 6. května (IX)

Krása skla v cenách AFO

Ceny udělené na letošním AFO '99 Olomouc budou zhotoveny z pestrobarevného tvarovaného foukaného skla. Přípravná komise pro realizaci AFO '99 zvolila jako dodavatele těchto cen vsetínskou moderní soukromou sklárnu B.A.G., jejíž část je zachycena na snímku T. Jemelky. Konkrétní výběr jednotlivých cen, včetně ceny studentské, se uskutečnil počátkem března.

-map-
Foto T. Jemelka

Znělku AFO '99 bude vysílat ČT1, MAX1 a Kabel Plus

Ivo Hejman, režisér, animátor, výtvarník kreslených filmů, vytvořil zajímavý spot, který bude jako znělku Academia filmu Olomouc '99 vysílat ČT 1 a MAX1 a Kabel Plus. Při příležitosti pracovního setkání na UP jsme jej požádali o krátký rozhovor:

Pane Hejmane, jaký máte vztah k Academia filmu Olomouc?

Academia film Olomouc se vymyká běžné představě o filmovém festivalu svým zaměřením, intelektuálním nábojem. Vážím si jeho cíle poučit, ale i klást otázky a přispět ke kulturní atmosféře města a jeho univerzity.

Mohl byste něco říci k práci a k pojetí svého patnáctivteřinového díla?

Televizní upoutávka na Academia film Olomouc není, jak je na první pohled zřejmé, žádná reklama – nepropaguje žádný výrobek, žádnou veletržní akci a podobně. Nejde ani o pozvánku na premiéru jednoho díla, ale o pozvánku na vnitřně velmi dife-

rencovanou událost spojující řadu odlišných programů a akcí. Pro mne to znamenalo, že upoutávka nemá vytvořit příběh, je to spíše taková malá animační euforie, která má vytvořit určitě klima, náladu, navodit vztah. Mělo by to být tak zajímavé, aby si člověk zkrátka řekl: Hm, to je asi zajímavá věc, ten Academia film, stojí za to jít se na něj podívat.

Váš šot jsme vám předvedli v Audiovizuálním centru UP. Vy jste předtím o tomto studiu informován nebyl. Jak na vás zapůsobilo?

Vstup na akademickou půdu je vždycky povznášejícím zážitkem, vzbuzuje ve mně sváteční pocit. A to, co jsem viděl ve Zbrojnici, mne opravdu překvapilo až šokovalo, protože prostory, vybavení, sama atmosféra studií, kvalita technického zařízení je opravdu vynikající. Academia film je bodem, kde se soustřeďuje určitá inteligence. Myslím, že by bylo velice dobré, kdyby se to projevilo i v tom, že univerzitní studio začne zpracovávat podněty od studentů této univerzity a že bude studenti inspirovat k tomu, aby se o film – kreslený, loutkový, dokumentární – zajímali. Filmová tvorba tak zpětně získá nový rozměr vycházející ze zkušenosti studentů s vědní problematikou, která je jim blízká, a přispěje k dalšímu vzdělávání i k popularizaci vědy a kultury.

Za rozhovor poděkoval

PhDr. T. Hrbek.

Pozn. red.: Spot bude promítán na ČT 1 26. 4., 30. 4. a 2. 5., na MAX1 od 19. 4. cca 4x denně.

... a tento týden...

19. DUBNA

Muzeum umění Olomouc, Denisova 17, 17.00 hod.: Diplomový pěvecký koncert posluchačky Katedry hudební výchovy PdF UP M. Večerové. Klavírní doprovod L. Pulchert.

The British Council, Křížkovského 14, 14.30–16.00: A GUIDE TO THE INTERNET FOR ENGLISH TEACHERS. Třetí část kurzu „Průvodce po internetu pro učitele angličtiny“ pro dvě skupiny přihlášených učitelů povede Mgr. R. Špaček.

U-klub, Šmeralova 12, 20.00 hod.: Kamelot (Brno).

Klub Kulový blesk, tř. 17. listopadu, Rozárium, 14.00 hod.: Turnaj v koulené „petanque“. Akce je součástí francouzských kulturních dnů v Olomouci 15. – 30. 4.

21. DUBNA

Teoretické ústavy LF UP, Hněvotínská 3, 16.00 hod.: Prof. Dr. med. Severin Daum (Mnichov) – Funkce srdečního svalu při respirační nedostatečnosti a její léčba. Přednáškový večer Kliniky tuberkulózy a respiračních nemocí LF UP, koordinátor prof. V. Koleč, CSc. Pořádá Spolek lékařů v Olomouci.

Katedra historie FF UP, Křížkovského 10, zadní trakt, II. podlaží, 16.45 hod.: PhDr. V. Pum-

prla – 500. výročí knihtisku v Olomouci (1499–1999). Doktorské čtení (nahlédnutí do autorské tvůrčí dílny nejmladší generace odborných asistentů Katedry historie FF).

Aula Centra Aletti, Křížkovského 2, 20.15 hod.: Křesťan a armáda – beseda s por. P. T. Holubem, vojenským kaplanem ACR. Pořádá Vysokoškolské katolické hnutí UP.

22. DUBNA

Divadlo hudby, Denisova 14, 14.30 a 19.00 hod.: Studentské představení francouzské sekce Slovanského gymnázia. Akce je součástí francouzských kulturních dnů v Olomouci 15. – 30. 4. 1999.

The British Council, Křížkovského 14, místnost 204, 16.00–17.30 hod.: SELECTED FEATURES OF ENGLISH AND CZECH DISCOURSE. Druhou část kurzu pro přihlášené učitele, zaměřeného na postoje reflektující verbální a neverbální komunikaci, povede dr. J. Hlavsová, ČAV Praha.

Studentský klub Hacienda, Křížkovského 2, 18.00 hod.: Vysokoškolský turnaj v pexesu. Pořádá Vysokoškolské katolické hnutí.

22. – 23. DUBNA

Pedagogická fakulta UP, klubovna, Žižkovo nám. 5: Matematika v přípravě učitelů 1. stup-

ně ZŠ. Pracovní setkání zaměřené k výměně poznatků z odborné i didaktické přípravy budoucích učitelů matematiky na 1. stupni ZŠ.

Muzeum umění Olomouc, Denisova 17, 15.00 hod.: Symposium – cyklus přednášek o umění. Ing. M. Balík: Unikátní objev staroegyptské hrobky v roce 1998 z pohledu architekta projektu. Pořádá Arcidiecézní muzeum v Olomouci ve spolupráci s Katedrou dějin výtvarného umění FF UP.

23. DUBNA

Muzeum umění Olomouc, Denisova 17, 10.00 a 17.00 hod.: Divadelní představení *Questa sera si recita a soggeto*. Účinkují posluchači italské filologie FF UP. Režie Gianfranco Evangelista.

24. DUBNA

Muzeum umění Olomouc, Denisova 17, 10.00 hod.: Divadelní představení *Questa sera si recita a soggeto*. Účinkují posluchači italské filologie FF UP. Režie Gianfranco Evangelista.

Sportovní hala FTK UP:

8.00–12.00 volejbal SK UP – turnaj žáků

25. DUBNA

Sportovní hala FTK:

9.00–17.00 aerobic SK UP – mistrovství Moravy

-red-